

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 1327198
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

7/41491 GK 106
7/45092 GK 155
7/45261 GK 160
7/45263 GK 160
12 Temmuz 2021
7/45347 GK 163
7/45348 GK 163

.../.../2021

7/45349 GK 163

7/45346 GK 167

7/46138 - 46145 GK 16

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

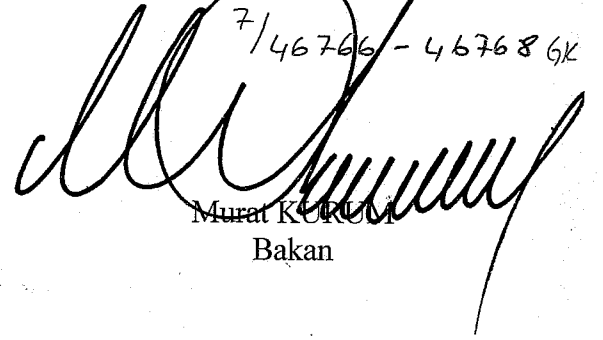
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/46288 - 46291 GK 1

7/46488 - 46489 GK 17

7/46628 - 46629 GK 1

7/46766 - 46768 GK

Murat KURUM
Bakan

7/43965 GK 137

7/44313 - 7/4314 GK 142

EK:

-Liste (7 Adet, 10 Sayfa)

-Cevap Yazısı (121 Adet, 247 Sayfa)

7/44642 GK 151

7/44885 GK 151

7/44971 GK 154

7/45152 GK 159

7/45257 - 45258 GK 160

7/45464 GK 164

7/45628 - 45629 GK 167

7/45842 - 45854 GK 168

7/45873 GK 168

7/46137 GK 169

7/46418 - 46421 GK 172

7/46941 GK 178

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN EMİNE GÜLİZAR EMECAN'IN
TBMM 7/46288 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Eski binaların yapımında kullanılan asbest, kentsel dönüşümde gerekli tedbirler alınmadığında akciğer kanseri başta olmak üzere toplum sağlığı açısından tehlike oluşturmaktadır. Bakanlıklar ve belediyelerin sorumluluğu birbirine atarken, uzmanlar asbestli binaların yıkımının kanser tehlikesi taşıdığına dikkat çekmektedir. Binaların gerekli tedbirler alınmadan yıkılması, yetki karmaşası, mevzuattaki eksiklikler, asbestten arındırma işindeki mali yük, akredite laboratuvar eksikliği, yeterli ve nitelikli sayıda asbest söküm uzmanı olmayışı nedenleriyle yıkımı yapılacak binaların asbestten arındırılmasıyla ilgili zorunlu bir yaptırım bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde kentsel dönüşüm kapsamında binaların bilinçsiz şekilde yıkılmasının asbest tehlikesini ortaya çıkardığı gözlenmektedir. Kentsel dönüşüm kapsamındaki binaların yıkılması sırasında sahte asbest raporu verildiği ve ilgili kurumların da bu sahte raporlara göz yumduğu iddiaları vardır.

Türkiye genelinde kentsel dönüşümle 1 milyona yakın binanın yıkılacağı göz önünde bulundurulduğunda, asbeste bağlı hastalıkların artacağı açıktır.

Bu çerçevede;

1. Bakanlığınız halkın sağlığını ciddi bir şekilde tehdit eden asbeste karşı ne gibi önlemler almıştır ve ne tür önlemler almayı planlamaktadır?
2. Basına yansıyan sahte asbest raporları ile ilgili iddialar vardır. Söz konusu iddialar gerçeği yansıtmakta mıdır? Eğer iddialar gerçeği yansıtmakta ise sorumlu kişiler hakkında herhangi bir cezai işlem yapılmış mıdır?
3. Bakanlık olarak vatandaş bekleyen bu sağlık tehdidinin boyutunu tespit eden bilimsel çalışmalar yapılmış mıdır? Kontrolsüz kentsel dönüşüm çalışmalarında kaç vatandaşımızın sağlığı risk altına girecektir?
4. Türkiye genelinde asbest için özel hazırlanmış hafriyat döküm alanları var mıdır? Varsa nerelerdedir? Söküm ve döküm çalışanlarının sağlığı için gerekli önlemler alınmakta mıdır?

5. Döküm sahalarında asbest ve başka zehirli malzemeler konusunda denetimler yapılmakta mıdır? Eğer yapılıyor ise bu denetimlerin sonuçları nelerdir?
6. Yıkım ve hafriyat konusunda yönetmelikler uygulanmakta mıdır? Bu yönetmelikler vatandaşları asbest ve başka zehirli maddelerin saçtığı tehlikelerden koruma konusunda yeterli midir?
7. Binaların yıkım ve sökümlerinde asbest ve benzeri kimyasalların çevreye ve insan sağlığına zarar vermemesi için Bakanlığınız hangi önlemleri almaktadır?
8. Hafriyat atıklarının doğaya vahşi şekilde depolanması esnasında asbest ve benzeri kimyasalların çevreye ve insan sağlığına zarar vermemesi için Bakanlığınız hangi önlemleri almaktadır?

CEVAPLAR:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Bakanlığımız ilgili mevzuatı gereğince sökülen, geçici şekilde depolanan, taşınan ve bertaraf edilen asbestli atıkların çevreye ve insan sağlığına olumsuz etkileri en aza indirilmektedir.

Asbest varlığı açısından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan mevzuata uygun olarak uzmanlaşmış kişilerce asbest varlığı tespiti yapılmaktadır. Tespit sonrasında gerekli tedbirler alınarak asbest içeren malzemelerin kullanıldığı binaların yıkımı, sökümlü, tamirâtı ve tadilatı sırasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 25/01/2013 tarihli ve 28539 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik esaslarına uyulması gerekmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından asbest söküm için yetkilendirilmiş kişilerce asbest sökümü yapılmaktadır.

Bakanlığımız tarafından beşeri faaliyetler ve doğal afetler sonrasında meydana gelen hafriyat toprağı ile inşaat ve yıkıntı atıklarının, üretildikleri yerlerde ayrı toplanması, geçici olarak biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması, değerlendirilmesi ve bertaraf edilmesine ilişkin esaslar, 18.03.2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğı ile düzenlenmiştir.

Yıkımı yapılacak yapıların içlerindeki geri kazanılabilir malzemelerin öncelikle ayrıştırılması ve geri kazanılması esastır. Bu çerçevede kapı, pencere, dolap, taban ve duvar kaplamaları, döşemeleri ve yalıtım malzemeleri gibi inşaat malzemeleri ile tehlikeli atıklar yıkımı yapılacak yapılardan ayıklanır ve ayrı toplanması; yıkım işlemleri sırasında gürültü, toz ve görüntü kirliliğı ile ilgili olarak Yönetmelik’te ayrıca belirtilen tedbirlerin alınması zorunludur.

Yönetmeliğe göre; yıkım çalışmasına başlanılmadan önce, yıkım faaliyetini gerçekleştirecek kişi, kuruluş veya firmaların mücavir alan sınırları içinde ilgili belediyeye, dışında ise mahallin en büyük mülki amirine başvurarak yıkım izni almaları zorunludur.

Asbest içeren atıkların taşınması ve bertarafı Atık Yönetimi Yönetmeliği ve ilgili mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Asbest ihtiva eden atıklar 20/03/2015 tarihli ve 29301 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Atıkların Karayolunda Taşınmasına İlişkin Tebliğ” kapsamında gerekli önlemler alınarak atık taşıma araç lisansı bulunan araçlarla taşınması ve çevre lisanslı düzenli depolama tesislerinde; gerekli önlemleri almak şartıyla bertaraf edilmesi gerekmektedir. 26/03/2010 tarihli ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliğin” 30’uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamında asbest içeren inşaat atıkları ve diğer asbest atıklarına ilişkin hususlar belirlenmiştir. Asbest içeren inşaat atıkları ve diğer asbest atıkları gerekli önlemler alınmak kaydıyla II. sınıf depolama tesislerinde test edilmeksizin depolanarak bertaraf edilebilirler.

Atıkların düzenli depolama yöntemi ile bertarafı sürecinde çevre ve insan sağlığı açısından risk teşkil edebilecek olumsuzlukların önlenmesine ilişkin teknik ve idari hususlar ile uyulması gereken genel kuralların belirlendiği Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmeliği kapsamında asbest içeren inşaat atıkları ve diğer asbest atıklarına ilişkin hususlar belirlenmiştir. Bu kapsamda asbest içeren inşaat atıkları ve diğer asbest atıklarını kabul edecek depolama tesislerinde;

a) Atıkların, bağlayıcı madde ile bağlanan ya da plastik ile ambalajlanmış asbest lifleri de dâhil olmak üzere asbestten başka hiçbir tehlikeli madde içermemesi,

b) Asbest içeren inşaat atıklarının ve diğer asbestli atıkların diğer atıklardan ayrı bir hücrede depolanması ve bu hücrelerin kontrol altında tutulmaları,

c) Asbest liflerinin dağılıp tesise yayılmasını engellemek için; depolanan atıkların bulunduğu hücrenin; yapılacak olan her sıkıştırma işleminden önce ve her gün uygun malzeme ile kapatılması,

ç) Atıklar ambalajlı değilse düzenli olarak ıslatılması,

d) Asbest liflerinin tesise yayılmasının engellenmesi amacıyla; depolama tesisinin ve lotların üzerinin en son üst örtü ile kapatılması,

e) Depolama tesisinde veya lotlarda; asbest liflerinin etrafa yayılmasına sebep olacak sondaj ve benzeri hiçbir çalışma yapılmaması,

f) Kapatma sonrasında; depolama tesisinin ve asbest liflerinin depolandığı hücrenin tam olarak yerini gösteren koordinatları da içeren bir plan hazırlanması,

g) Depolama tesisinin kapatılmasından sonra arazinin olası kullanımında asbestin insanlarla temasını engellemek amacıyla gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

Kentsel Dönüşüm süreçlerinde asbest maruziyeti dönüşüm alanındaki binaların yıkım faaliyetinden kaynaklanmakta olup bu maruziyetin yaşanmaması için "Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği", "Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik" ile "Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği"nde yıkım işlerinde asbest güvenliğine yönelik olarak hüküm altına alınmış maddeler gereğince gerekli önlemlerin alınması sağlanmakta; ilgili mevzuatın öngördüğü şekilde asbestli malzemeler sökülerek yıkım şantiyesinden uzaklaştırılmadan ana yıkıma geçilmesine izin verilmemektedir.